

Döyüş yoldaşları, onu hərbiyə tanıyanlar, haqqında eşidənlər onun qəhrəmanlığı və vətəne sevgisi haqqında danışmağı özlərinə borc bilirlər. Onun torpaq, bayraq, vətən sevgisi haqqında bir döyüş yoldaşından eşitdim və mən də onu başqalarına tanıtmamı özümə borc bildim. Söhbət İkinci Qarabağ Savaşının iştirakçısı, şəhid Elxan Tağıyevdən gəlir.

Qeyd edək ki, Tağıyev Elxan Fəxrəddin oğlu 26 fevral 1990-cı ildə Goranboy rayonunun Balakürd kəndində anadan olub. Orta təhsilini T.Sadiqov adına Faxralı kənd tam orta məktəbində aldıqdan sonra hərbi xidmətə gəldi. 2008-2009-cu illərdə hərbi xidmətdə olur, sonra evinə döndü. 2016-cı ildən isə hərbiyə yönəlib. 1 oktyabr 2020-ci ildə şəhid olub.

"ƏLİNDƏN HEÇ VAXT KİTAB DÜŞMƏYİB"

İlk olaraq anası Lütfiyə Tağıyeva ilə söhbət etdik. Lütfiyə xanım deyir ki, imkanı olmadığı üçün Elxanın ali təhsil almasına şərait yaratmaq mümkün deyil. "Elxan Balakürd kəndində dünyaya gəldi, orda məktəbə getməyə başladı. Çox yaxşı oxuyurdu, dərslərini yaxşı öyrənirdi. Elxan 1-ci sınıfta oxuyanda, atası rəhmətə getdi. Sonra mən 3 uşağı təkbaşına saxlaya bilmədim, öz ata kəndim olan Faxralıya qayıtdım. Burada məktəbə getdi, yenə yaxşı oxuyurdu. Riyaziyyata xüsusi marağı var idi. Amma hazırlığa göndərmək imkanım olmadı ki, ali təhsil almasına şərait yaradırdım. Uşaqlara baxmağa ancaq gücüm çatırdı. Mən onun oxumağını istədiyimi dilə gətirəndə, deyirdi ki, ana, sənə imkanın yoxdur, mənə necə oxudacaqsan? Gəlirəmiz kənd işlərindən ibarət idi. Bir az böyüdükdən sonra mənimlə pambığa gedirdi, başqa işləri görürdü, bir yerdə balalarını saxladıq. Məndə böyük uşaq qız idi, ikinci Elxan, sonra da balaca oğlum. Ona görə, Elxan evin böyüyü kimi hər yükü üzərinə götürürdü. Sonra elə özü işləyib evi saxlayırdı".

Lütfiyə xanım bildirdi ki, Elxan ali təhsil almada da, əlindən heç vaxt kitab düşməyib: "Uşaqlıqdan oxumağa, kitaba meyilliyi idi. Ali təhsil almaması onun oxumaq həvəsini öldürməmişdi. Hər gün mən onun kitab oxuduğunu görürdüm. Ən çox bədii kitablara maraq göstərirdi. Saatlarla kitab oxuyurdu. Ev onun kitabları ilə dolu idi. Bir xəylisini özü, oxumaq istəyənlərə verirdi, amma yenə də evdə kitabları doludur".

"MÜHARİBƏDƏ OLDUĞUNU DA BİLMƏDİK"

Lütfiyə xanım deyir ki, oğlu işi ilə bağlı evdə heç nə danışmadığı üçün şəhid olana qədər Elxanın hərbiyə hansı vəzifədə olduğunu bilməyib: "Sakit, kirimiş uşaq idi. Ağır təbiətli idi, heç kimlə işi olmazdı. Yalnız ailəsi ilə maraqlanırdı, kitab oxuyurdu. İşlə bağlı da bizə heç nə danışmırdı. Deyirdim ki, hara gedirsən, nə iş görürsən? Deyirdi ki, məndən nığaran olma, işə gedirəm. O şəhərdə olana qədər hərbiyə iş-gücünün nədən ibarət olduğunu bilmədim. Şəhid olana qədər bilməmişəm ki, oğlum kəşfiyyatçıdır. Elə "torpaq", "vətən" deyirdi. Hansı hərbi hissədə olduğunu da bilmirdim. Heç müharibədə olduğunu da bilmədik, demədi. Müharibə başlayanda, qardaşımın nəvəsi rəhmətə getmişdi, orda idik. Dədim ki, Elxandan heç xəbər çıxmır, bəlkə müharibədədir. Amma demirdi. Balam şəhid olana

qədər onu da bilmədim. Bir az xəstə idim, həmişə deyirdi ki, hər şey yaxşıdır, hər şey yaxşı olacaq. Deyirdi ki, səsim gəlirsə, deməli, yaxşıyam. Ayrı söz demirdi. Belə bir oğul anası olmaq başucalıqımdır".

"DEYİR Kİ, ATAM NƏ VAXT BAYRAĞI ALIB GƏLƏCƏK?"

Həyat yoldaşı Aybəniz Hacıyeva deyir ki, Elxan işğaldan Azərbaycan torpaqlarının azad edilməsi məqsədilə hərbiyə yönəlmişdi: "Elxan əsgərliyə gedib-gələndən sonra "hərbiyə gedəcəm" deyirmiş. Biz evləndə, hələ hərbiyə deyildi. Qızım olandan sonra hərbiyə getdi. Birinci Qarabağ döyüşlərində atası da iştirak etmişdi, o vaxt başından yaralanmış. Ona görə evdə işğal altında olan torpaqların azad edilməsi ilə bağlı söhbət olanda, bununla bağlı xəbərləri izləyəndə, deyirdi ki, biz o torpaqları almalyıq ki, bu problem uşaqlarımıza qalmasın. Bu cür deyə-deyə hərbiyə gəlirdi".

Elxanla Aybənizin 8 yaşlı oğlu, 5 yaşlı qızı

"BACARIQLI, PÜXTƏLƏŞMİŞ VƏ AĞILLI ƏSGƏR"

Hərbiyə onu yaxından tanıyan, döyüş yoldaşı, baş leytenant Sərxan Fərəcov isə bildirdi ki, Elxan onu tanıyan hər kəsin yaddaşında yaxşı iz qoyan biri idi: "2 ildən çox idi ki Elxanı tanıyırdım. Bir bölmədə qulluq etmişik, onların taqım komandirləri olmuşam. Demək olar ki, bir yerdə qulluq etmişik. Tərbiyəsi, danışıq, bacarığı, hərbiyə həvəsi ilə seçilirdi. Sözləri, hərəkətləri ilə yaddaşda iz qoyan biri idi".

Elxan iştirak etdiyi bütün əməliyyatlarda S.Fərəcovla bir yerdə olub. S.Fərəcov bildirdi ki, ilk olaraq Murovdağı istiqamətində döyüşdə iştirak ediblər: "Murov dağı istiqamətində döyüşlərdə müharibəyə başladım. 4 gün orda acsusuz, dünyadan təcrid olunmuş şəkildə, telefonsuz, birlikdə olmuşuq. Çətin vəziyyətlər də Elxanın necə bacarıqlı, püxtələşmiş və ağıllı əsgər olduğunu gördüm. Murovdağda tapşığı bitirib Talışkənd istiqamətində Polad postu deyilən yerdə düşmən üzərinə təkrar hücumumuz

mirdi. Kaskamı, bronjiletimi çıxardım ki, yüngül olub, çəvik hərəkət edim. Ruhinə dedim ki, düşməne davamlı çoxlu güllə atın, Elxanı ordan çıxaracağam. Sürətlə qaçıb onun üstünə uzandım. Orda olduğumu görəndə, sevindi. Təşəkkür əlaməti olaraq məni qucaqlayırdı. Əli qanının içində idi, onun bütün qanı mənim üstümdə, boynumda idi. Qol və ayağından yaraları ağır olduğu üçün çəkib çıxara, yaxud qucağa da ala bilmədim. Amma sən demə, bir güllə də kürəyindən deyib. Hardan tutsam, onu çox incidirdi. Üstünə uzandım, ayaqlarını boynuma keçirib o cür sürünə-sürünə 3-4 metr apardım, sonra Quliyev Əli var idi, o köməyə gəldi. Elxanı arxa tərəfə çıxardıq".

"BAYRAQ", "TORPAQ", "VƏTƏN" DEYİRDİ"

S.Fərəcov deyir ki, Elxan həmin vaxt onlara yalnız filmlərdə gördüyümüz dramatik səhnə yaşadı: "Arxaya aparanda, ilkin yardım olunmuşdu, iynə vuruldu. Döyüşə qayıdım, qolumdan tutdu, dedi ki, jiletimin cibində bayrağımız

Filmlərdə gördüyümüz dramatik səhnələri döyüş yoldaşlarına yaşadan şəhid

Ölüm ayağında deyib: "Cibimdəki bayrağı Suqovuşana sancın"

zı var. Oğlan, atasının şəhid olmasını dərk edəcək yaşda olsa da, qızı hələ də atasının yolunu gözləyir: "Oğlum böyükdür, onun atasının şəhid olması ilə bağlı məlumatı var. Amma qız kiçikdir və təzyiqlidir deyə, yanında çox danışmırıq, çünki çox ağlayır. Qız elə bilir ki, atası bayraq dalınca gedib, qayıdacaq. Deyir ki, atam nə vaxt bayrağı alıb gələcək? Bir mahını var, bayraqla atasının şəklini qoyublar, onu görüb elə deyir. Amma oğlum başa düşür".

"ONDAN ÖTRÜ ÖLÜMƏ GEDƏCƏYİM ADAM İDİ"

Ən yaxın dostu Zaur Xoylyuyev deyir ki, Elxan yolunca can qurban veriləcək dost idi: "Zaurgil Faxralıya köçəndən biz qapıbir qonşu olmuşuq. Bir yerdə böyükdük, bir evli kimi olduq, sonra bir yerdə hərbiyə çalışdıq. Mən də hərbiyə işləyirdim, amma şəxsi məsələlərə görə sonra hərbiyədən uzaqlaşmışdım. Onu həmişə evdə, həm də işdə, dostları arasında, hər yerdə tanımaq şansım olmuşdu. Heç vaxt pis cəhətini görmədim. Etibarlı, səqadətli dost idi. Kiminsə nə iş problemi olarsa, əlindən gələni edirdi. Deməli, hərbiyədə olan vaxt bir dəfə qardaşım əməliyyat olunması idi, gecə saat 3-də işdən evə qayıtmalı idim. Elxana zəng vurdum ki, evə getmək istəyirəm. Maşın yoxdur, həm də üstümdə pul azdır. Adam var ki, özündə olursa, deyir ki, yoxumdur. Gecə 3-də mənə pul tapıb verdi, dedi ki, get, işini həll et. Yoldaşlığa çox yaxşı idi. Ondən ötrü ölümə gedəcəyim adam idi. Tək mənə yox, hamıya qarşı münasibəti elə idi. Kənddə, iş yerində çox yaxşı hörmət qazanmışdı".

oldu. Suqovuşanın alınması üçün edilən hücum idi. Məndə video da var, ilk olaraq xətti digər döyüş yoldaşımız Şamil, Elxan və mən bir yerdə keçmişik. Övvəldən soruşdular ki, kim öncə getmək istəyir, biz üçümüz istədik. Taborun önündə Suqovuşana yeni açılmış çığırdan ilk olaraq biz üçümüz gəldik, arxada da digər döyüşçülər".

S.Fərəcov bildirdi ki, Elxan öz istəyi ilə öndə gedən qrupun tərkibinə daxil olur: "Qrup rəhbəri olduğum üçün irəliləmə mən gətirdim, yanımda da 4-5 nəfər hərbi qulluqçudan ibarət qrup olurdu. Elxan da o heyətdə idi. Taborun önündə gedirdik. Qarşıya çıxan ilk təhlükədə birinci biz müdaxilə göstərirdik. Pusuqursadı, birinci biz düşürdük, taboru, harda pusqu olduğundan məlumatlandırırıq. Bu qruplar çox vaxt döyüşçülərin öz istəyi ilə əsasən olur. Elxan da özü istədi və o qrupda öndə getdi".

S.Fərəcovun Elxanı xilas etmək üçün öz həyatını riskə atdığına da bildiriqlər. Sərxan həmin prosesdən də danışdı: "Suqovuşanda verilən koordinata çatmağımıza 400-500 metr məsafə qalmış yanımdakı əsgər dedi ki, sağda erməni var. Bizdən 30 metr aralıda 8-10 nəfərlik qrup görünürdü. Düşmən olduğundan əmin olandan sonra qızğın atışma başladı. Tabor geridə qaldı, biz pusqunun ortasına girdik. Döyüşən zaman mənim yanımda bir məmi partladı. İstə-istəməz beynim silkələnən kimi oldu. Özümə gəlmək üçün yastı torpaq tepəyə söykəndim, həmin vaxt bu biri tərəfdən üzərimizə başqa düşmən qrupunun gəldiyini gördüm. Bir erməni özümlə vurdum, amma baş leytenant Ruhin, Elxan və iki başqa hərbiçi bu istiqamətdən düşmənin qarşısını almağa gəldilər. Bir tərəfdən bizim qrup döyüşürdü, bir tərəfdə də Elxangil. Baxdım ki, Elxanın uzanıb döyüşdüyü yer çox pisdir. Elxan 3 yolun düz kəsişməsində, bir az da dik yerdə uzanırdı, qarşdakıları yaxşı vura bilirdi, bunun şahidi oldum. Ancaq yer elə idi ki, bizim döyüşdüyümüz qrup onu vura bilirdi. Mən onu xəbərdar edəndə qədər qolundan və ayağından yaralandı. Qışqırdım ki, arxaya sürün, pis yerdə uzanmısan. Dedi ki, komandir, sürünə bilmirəm, ayağım tutulub. Elxanı ordan çıxarmaq istəyəni də vuracaqdılar. Ona görə, ora getmək də olmurdu. Bir də baxdım ki, Elxanın əlində silah yoxdur, bayaqından fərqli uzanıb, hiss etmədi ki, özündə deyil. Qışqırdım, bir kəlmə söz işlətdi: "Dedi ki, kişi olun, mənə burda qoymayın". Çünki nə ölüsünün, nə dirisinin düşmən əlinə düşməsinə istə-

var, onu Suqovuşan azad olunanda, ora sancarsan. Dədim ki, özün sancacaqsan, bir az da döz. Dedi ki, yaram ağırdır, öləcəm, sən sancarsan. Elxanı orda qoyub döyüşə qayıtdım, bir az keçdi, gəldim ki, özündə deyil. Bu zaman vəziyyəti daha ağır idi. Ağrıkəsici vurmuşdular, dedim ki, yatmaq olmaz, silkələyib oyatdım. Oyanan kimi dedi ki, bayrağımı götür. Baş leytenant Ruhinə də dedi. Bu adam 3 güllə yarası ilə ölüm ayağında "Bayraq", "Torpaq", "Vətən" deyirdi. İçində vətən sevgisi olmayan, bu hissələ yaşamayan bir insan 3-5 dəqiqə sonra öləcəyini bilib-bilə bayraqdan danışmaz, canının hayında olar. Bu insan deyir ki, bayrağımı Suqovuşana sancın. Elxanın döyüşdə göstərdiyi qəhrəmanlıq, şəhid olması, həmin vaxt dediyi sözləri heç vaxt unutmayacam, öləndə qədər bunu hamıya danışacağam. Övladlarıma, nəvələrimə, qarşıma kim çıxsın, Elxan haqqında

danışmağı özümə borc biləcəm. Elxan müharibədə yalnız filmlərdə gördüyümüz dramatik səhnələri bizə yaşatdı.

Xidməti cəhətdən biz onun vəsiyyətinə yerinə yetirə bilmədik. Amma Suqovuşanı aldıq. Suqovuşanı biz aldıq. Taborun döyüş qabiliyyəti zəifləmişdi, yorğun, susuz olduğu üçün Suqovuşanı alıb mühafizə etdikdən sonra dost bölmələr gəlib şəhərin içərisinə daxil olub bayraq sancdılar. Ora sancılan bayrağı Elxanın bayrağı kimi görürəm".

Onu tanıyan hər kəsin yaddaşında iz qoyan insanlardan olan Elxan həm də tarixdə iz qoyan oğullardan oldu.

Qeyd edək ki, ölümündən sonra Elxan Tağıyev "Vətən uğrunda" və "Suqovuşanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib.